

Forbrydelse og Psychoanalyse.

Et Tilfælde fra Praxis.

Af Politiadvokat HARALD PRYTZ.

I Februar Maaned 1921 blev der til min Behandling henvist en Sag angaaende en arresteret Kvinde — lad mig kalde hende Henny Andersen — der sigtedes for Pengetyveri fra en Smørforretning paa Nørrebro.

Ved første Betragtning frembød Sagen intet mærkeligt. Expeditricen i Forretningen havde en Eftermiddag ved Firetiden siddet i Bagværelset og læst i sin Roman, da Butiksklokken lød; hun gik strax ned i Butikken, hvor der stod en Dame, som spurgte, om de solgte Piskefløde. Expeditricen svarede nej og vendte med det samme tilbage til sin Roman, aabenbart uden at forvise sig om, at Kunden forinden havde forladt Butikken.

Lidt efter fik Expeditricen — som ikke havde hørt Butiksdøren gaa og heller ingen andre Lyde — paa Fornemelsen, at der var nogen ude i Butiksløkalet og aabnede derfor hurtigt Døren fra Bagværelset ud til Butikken, hvor hun fik Øje paa Damen fra før, der stod henne ved Indgangsdøren med Haanden paa Laasen, som om hun var ved at gaa ud paa Gaden. Damen sagde, da hun saa Expeditricen: »Det varede saa længe, før De kom«, gik derefter hen til Disken og købte to Æg, som hun betalte med 1 Kr. 12 Øre (saa meget kostede de virkelig dengang!) og gik.

Da Damen var borte, kom Expeditricen til at tænke paa, at hendes Opførsel havde været paafaldende; hun eftersaa

Pengeskuffen og fandt, at der manglede to Tikronesedler af de tre, som nyligt havde været der. Damen var imidlertid forsvundet. —

Under Opdagelsespolitiets Arbejde med Sagen faldt Mistanken paa Henny Andersen, om hvem man vidste, at hun tidligere mangfoldige Gange var straffet for ganske lignende Tyverier. Hun blev anholdt, med Sikkerhed genkendt af Expeditricen og arresteret.

I Grundlovsforhøret, i Undersøgelseskamret og i Retten nægtede Henny A. sig skyldig, skønt flere Bevisligheder skaffedes tilveje imod hende, men tilsidst gav hun sig og tilstod overfor Dommeren, hvorefter Sagen paa min Begæring blev udsat. —

Jeg havde under hele Sagen været overbevist om, at der maatte ligge en eller anden sygelig Disposition til Grund for Arrestantindens Handling, og denne Overbevisning var jeg kommen til, ikke alene fordi hun som Bestyrerinde af et Brødudsalg var forholdsvis velsitueret og havde rigeligt Udkomme for sig og sin sexaarige Datter, men især ved Gennemgang af hendes Forakter. De frembød et i Sandhed mørkt Billede!

Hun, som var født i 1883, var forinden sit fyldte 18. Aar straffet saaledes:

- 1: i 1898 i Kjøbenhavn med Fængsel paa sædvanlig Fængeskost i 40 Dage for 25 Tyverier af Penge fra uafsaasede Butiksskuffer, forøvede efter August Maaned 1897, da hun var godt 14 Aar gammel;
- 2: i 1899 ved Frederiksberg Birk med samme Straf i 20 Dage for 1 lignende Tyveri;
- 3: samme Aar i Kjøbenhavn med samme Straf i 60 Dage for 3 Tyverier af den sædvanlige Slags;
- 4: i 1900 i Kjøbenhavn med Forbedringshusarbejde i 8 Maaneder for 3 Tyverier af Ringe fra Guldsmedeforretninger, eet af Stederne tillige af 2 Kroner.

Efter hendes 18. Aar laa følgende Straffe:

- 5: 1901 ved Frederiksberg Birk med Fængsel paa Vand og Brød i 3 × 5 Dage for Overtrædelse af Strfl.s § 270 (falsk Anbefaling for at skaffe sig Plads).
- 6: i 1902 ved Frederiksberg Birk med Tvangsarbejde i 12 Dage for Overtrædelse af Tilhold efter Strfl.s § 180;
- 7: samme Aar i Kjøbenhavn med samme Straf i 18 Dage for samme Forseelse (undladt at søge lovligt Erhverv);
- 8: samme Aar ved Svendborg Købstads Ret med Forbedringshusarbejde i 1 Aar for ca. 128 Butikstyverier af den sædvanlige Slags, for største Delen forøvede i Kjøbenhavn;
- 9: i 1904 ved Odense Købstads Ret med Fængsel paa Vand og Brød i 4 × 5 Dage for 1 Cykletyveri;
- 10: i 1907 ved Frederiksberg Birk med Forbedringshusarbejde i 2 Aar for 50 Butikstyverier af sædvanlig Art;
- 11: i 1910 i Kjøbenhavn med Forbedringshusarbejde i 3 Aar for 15 saadanne Tyverier;
- 12: i 1914 ved Højesteret med Tugthusarbejde i 2 Aar for et af de sædvanlige Tyverier, som hun havde nægtet sig skyldig i. —

Tilrods for alle disse Straffe — deriblandt 5 Gange Straf-
arbejde i tilsammen $8\frac{2}{3}$ Aar — gjorde Arrestantinden af-
gjort ikke Indtryk af at være en fræk og forhærdet For-
bryderske, idet der tvertimod var et Drag af Sørgmodighed
over hende samt en næsten uovervindelig Skyhed.

Nogen virkelig Mentalobservation havde hun ikke været
undergivet i denne lange Aarrække, men Distriktslægen i
Svendborg havde under Sagen i 1902 erklæret at hun »ikke
lider af Kleptomani eller anden Sindsanomali, og at det
maa antages, at hendes Tyverier ere begaaede i klar Be-
vidsthed.« —

Trods Arrestantindens fornævnte Skyhed lykkedes det
mig nu under lange Samtaler, der ikke havde Forhørets
Karakter, at vinde hendes Fortrolighed, og hun forklarede
da — efter Tilstaaelsen i Retten — at hun fra sit tolvte

eller trettende Aar havde følt en for hende selv uforstaaelig og ganske uovervindelig Trang til at begaa Butikstyverier, skønt hun altid havde levet i gode Kaar, haft gode Pladser og aldrig paa nogen Maade behovet at stjele, og skønt hun — hvad der var det allervæsentligste — elskede sin lille Pige over alt og kunde fortvivle ved Tanken om, at hun engang skulde faa at vide, at hendes Moder var en Forbryderske.

Hun skildrede sin Stjæledrift som en formelig Besættelse, der periodevis kom over hende, saa at hun Dag efter Dag maatte færdes paa Gaderne alene for at gaa fra Butik til Butik.

Hendes Fremgangsmaade var da altid den samme: Hun gik ind i en Butik, hvor hun vidste, at der kun var een Expedient, som opholdt sig i Bagværelset; saa spurgte hun efter eet eller andet, som hun vidste, at man ikke forte i Butikken — men som man dog godt kunde tro, at de havde — og naar Expedienten havde svaret, at det havde de ikke, vendte han eller hun i de ni af ti Tilfælde tilbage til sin Avis eller Bog i Bagværelset uden at forvise sig om, at Arrestantinden forlød Butikken.

Naar hun saaledes var bleven alene, aabnede og lukkede hun Butiksdøren, saa at Klokkeren ringede som om hun gik. Saa tog hun Penge fra Butiksskuffen og gik derpaa atter hen og aabnede og lukkede Indgangsdøren, saa at det saa ud, som om hun paany var kommet ind. Efter at Expedienten atter havde vist sig fra Bagværelset, købte Arrestantinden nu een eller anden lille Ting, hvis nøjagtige Pris hun vidste, betalte med lige Penge, saa at der ikke skulde gives igen fra Pengeskuffen, og gik saa. Dette gik næsten altid godt.

Mange Gange, sagde hun, havde hun, mens hun aabnede Pengeskuffen, i sidste Øjeblik faaet Herredømme over sig selv og undladt Tyveriet, ligesom hun i Perioder, navnlig saalænge hendes Datter var lille, havde kunnet holde helt op med sine Butiksture.

Nu var det for et Aarstid siden atter kommet over hende, og hun var begyndt sine Vandringer paany, længe dog uden at stjæle. Senere var hun bundet til Brødudsalget, hvor hun ingen Medhjælp havde, og hun var godt tilfreds med saaledes at blive forhindret i sine Butiksvandringer; men nu for nyligt var hun af forskellige Grunde bleven nødt til at antage en Medhjælperske, hvorved hun fik Frihed, som hun strax maatte benytte til at stjæle.

Hun fortalte videre, at hun i de omtalte Perioder var meget nervøs; forinden Tyveriet følte hun en stærk Spænding og bagefter en »Tilfredsstillelse eller Udløsning«, saa at hun efter et udført Tyveri ikke gjorde flere Forsøg samme Dag; i den seneste Tid kom hun efter et udført Tyveri til at ryste over hele Kroppen, hvad hun ikke gjorde, da hun var yngre.

Alt dette, sagde hun, opfyldte hendes Fantasi i den Grad, at det levede i hendes Drømme, saaledes at hun efter at være vaagnet næsten kunde tro, at hun virkelig havde oplevet det Tyveri, hun havde drømt om; hun kunde ogsaa fantasere om, at hun ingen fast Beskæftigelse havde, saaledes at hun hele Dagen kunde gaa fra Forretning til Forretning.

De Penge, hun havde stjaalet (og det var ikke altid Smaabeløb), havde hun vel brugt til egen Fordel, men hun paastod, at Vindingsmotivet ingen Rolle havde spillet for hende, undtagen maaske da hun endnu ikke var voxen. —

Herefter forelagde jeg selvfølgelig Sagen for Fængselslægen, der kort erklærede, at Arrestantinden ikke under Arrestopholdet havde frembudt noget psykisk abnormt.

Lige saa selvfølgelig kunde jeg ikke lade mig nøje hermed men sendte Sagen til Overlægen ved Kommunehospitalets VI Afdeling, Professor Wimmer, der, efter at Arrestantinden havde været fremstillet for ham, afgav en Erklæring, hvoraf følgende hidsættes:

»Hun vil ikke paa noget tidspunkt og spec. ikke i tidsmæssig sammenhæng med tyverierne have frembudt

tegn paa epileptisk eller hysterisk nerve-sindslidelse, særlig ikke taagetilstande, ligesom hun i det hele vil huske, at hun stjæler, kun med noget defekt erindring for de ydre omstændigheder.....

Hun kan intet oplyse om tidsmæssig forbindelse mellem hendes tyverier og menstruationen, og under hendes eneste graviditet var hun i arrest. Hendes libido sexualis mener hun normal; under tyverierne aldrig sexuelle fornemmelser eller ledsagesymptomer.....

Jeg mener efter denne enkelte observation at kunne udtale, at arrestantinden ikke er eller paa gerningens øjeblik har været sindssyg. Heller ikke er hun aandssvag eller i udpræget grad sjæleligt degenereret.

Men hendes tilskyndelser til tyverier, der efter hendes, dog vist troværdige angivelser ikke gaar sammen med andre fremtrædende moralske defekter, ja endog synes at staa i absolut modstrid med hendes forhold overfor de penge o. s. v., hvortil hun daglig har haft adgang, den indfaldsmæssige og stereotypet »specialiserede« form for og udførelsesmaade af tyverierne, de stadige recidiver trods de nu saa ofte erfarede ubehageligheder, ogsaa hendes troværdigt lydende selvbeskrivelse af hendes sindstilstand ved tyveriernes begaaelse og umiddelbart efter, hendes egen selvopgivende uforstaaenhed overfor hendes uformue til at staa imod, endelig hendes hele, ikke tydelig abrutiserede habitus — alt dette forekommer mig saa paafaldende, saa lidet svarende til typen for »vanetyven«, at jeg, selvom jeg i almindelighed, som de fleste moderne retspsykiatere, er meget varsom med at tale om en isoleret gaaende »kleptomani«, dog i dette tilfælde vilde være meget betænkelig ved at fastslaa, at det hos arrestantinden ikke drejede sig om en, i en sygelig sjælelig abnormitet bundende impulsiv trang til at stjæle, vel uden den egentlige »tvangsmæssige« karakter, navnlig hvad angaar de tidligere tyverier, men dog med en saadan grad af »impulsion«, at hun ikke eller ikke altid kan modstaa tilskyndelsen — hvad jo da forresten hendes forhistorie noksom viser«.

Paa Dommerens Foranledning blev Sagen nu med Professor Wimmers Erklæring forelagt Retslægeraadet, der udtalte, »at Raadet kun kan tiltræde den af Overlægen afgivne Erklæring, forsaavidt den gaar ud paa, at Arrestantinden hverken er aandssvag eller var sindssyg, da hun begik de i Sagen omhandlede Tyverier«. —

Herefter var Henny Andersens Skæbne beseglet. Vel følte jeg mig aldeles overtydnet om, at hun var lidende af en Psycho-Neurose, bundende i en psychotraumatisk Barn-domsoplevelse, at hendes Tilstand kunde bedres, ja at hun kunde helbredes ved en psycho-therapeutisk Indgriben, men jeg kunde ikke se nogen Mulighed for at instituere en saadan og maatte lade Sagen gaa sin Gang.

Ved Kjobenhavns Byrets den 5. April 1921 i Medfør af Reglerne i Retsplejelovens § 925 afsagte Dom blev hun som fuldt tilregnelig for 6. Gang begaaet simpelt Tyveri anset, med Tugthusarbejde i 2 Aar.

Efter at have afsonet Halvdelen af denne Straf blev hun ved kgl. Resolution benaadet paa Vilkaar af 5 Aars straf-fri Vandel.

Efter Domsafsigelsen havde jeg en Samtale med hende, under hvilken jeg opfordrede hende til, hvis hun efter sin Losladelse atter skulde falde for Fristelsen til at begaa Tyveri, da af sig selv at komme op til mig og fortælle det, idet der da maaske kunde være Mulighed for at ordne Sagen uden Straf.

Men udover et i Sandhed gribende Brev fra hende den næste Dag horte jeg intet mere fra hende.

I Slutningen af Marts Maaned 1928 blev Henny Andersen atter anholdt efter i en Forretning paa Østerbro at have stjaalet en Blikæske med ca. 20 Kroner i Skillemønt, som dog strax fratoges hende af Expeditricen. I Grundlovsfor-høret tilstod hun Forholdet, idet hun dog udtalte, at hun

ikke vidste, om det var hendes Mening at tilegne sig Pengeskassen. Hun blev saa losladt af Dommeren, og Sagen henvises til mit Undersøgelseskammer.

Under den første Afhøring, jeg foretog, var hun meget nedbrudt og fortvivlet, hvorfor jeg afbrød og bad hende om at gaa hjem og nedskrive en fuldstændig Tilstaaelse, ikke alene af det nu foreliggende Tyveri men af alt, hvad hun maatte have gjort sig skyldig i, hvilket hun lovede; jeg vidste af gammel Erfaring, at det for dette sky Menneske gik langt lettere paa denne Maade, og at hun skrev endogsaa usædvanligt godt for sig.

Nogle Dage senere fik jeg et langt Brev, hvoraf jeg gengiver følgende:

»Allerførst vil jeg sige, at jeg ikke har taget noget andre Steder; hvis jeg havde, vilde jeg sige det til Assessoren, som har været saa god imod mig, og jeg vilde skamme mig for, at det senere skulde komme frem, at det ikke er rigtigt. Det gaar heller ikke saa let for mig som før; jeg bliver altid saa nervøs i det Øjeblik og kommer til at ryste paa Haanden, og saa er det ogsaa, ligesom jeg mister Lysten til at tage dem. Men jeg har været inde mange Steder, mest i det sidste halve Aar, og saa i en Periode for et Par Aar siden. Der var en lang Tid, hvor jeg slet ikke følte Trang til at gaa, i hvert Fald ikke i saa høj Grad, at jeg ikke kunde bekæmpe det.

For et Par Maaneder siden var jeg i Byen paa den sædvanlige Maade, som jeg altid har saa stor Lyst til; jeg gik ned ad Godthaabsvej og var inde i flere Forretninger der; saa gik jeg ud ad Fvej og gik ind i en Cigarforretning i Nærheden af Hgade. Der kom en lidt ældre Dame ind i Butikken, og jeg bad om »Berlingske Tidende«; den havde de ikke — jeg lod, som jeg gik, men blev inde paa den Maade, jeg plejede. Jeg stod lidt og saa mig omkring, lukkede Pengeskuffen op og saa i den men rørte ikke noget. Jeg gik saa hen og lukkede Butiksdøren op og købte en anden Avis. Jeg ved saa ikke rigtig, hvorledes

det gik til, om jeg skulde have Penge igen, men Damen tog en Blikæske, der stod bag noget andet paa en Reol, frem, og jeg saa, der var Penge i den. Jeg var imidlertid blevet saa nervøs — jeg fik min Avis og gik. Jeg tog saa med Sporvognen til Fasankirkegaarden, og gik gennem Frederiksberg Have hjem.

Jeg tænkte hele Tiden paa den Æske, og om Aftenen kunde jeg ikke falde i Søvn.

Den næste Dag gik jeg saa derud igen paa samme Maade, tog Æsken frem og saa i den; der var flere Sedler og en hel Del 1 og 2-Kronestykker i den. Jeg satte den fra mig igen og gik paa samme Maade. Jeg tror nok, Damen maa have lagt Mærke til det, for bagefter kom jeg i Tanker om, at jeg ikke havde sat Æsken paa den sædvanlige Plads. Senere tændte jeg ikke mere paa den«.

Paa samme Maade skildrer Henny Andersen i Brevet — og med en Rigdom af Detailler — Besøg hun havde allagt i andre Butikker, uden at hun, naar det kom til Stykket, havde stjaalet noget fra Skufferne, skønt der i enkelte Tilfælde havde henligget ret betydelige Beløb. Om Rigtigheden af disse hendes Meddelelser kunde der ikke herske den ringeste Tvivl, idet det ved Forhøring i Forretningerne konstateredes at stemme til Punkt og Prikke — ogsaa hvad hun havde meddelt om selve Indholdet af Penge-skufferne, f. Ex. at Pengene delvist havde henligget i Konvolutter med Paaskrift.

Hun skrev endvidere: »Sommestider var jeg glad, naar jeg saadan gik, men sommestider var det ogsaa, ligesom jeg fortrød, at jeg ikke havde taget noget«.

I et senere Brev hed det: »Jeg er jo saa ulykkelig og fortvivlet, meget mere end nogen kan tænke sig; jeg synes til, at det var meget bedre, om baade min Datter og jeg var død..... og saa min stadige Frygt for, at hun skal faa at vide, at jeg har siddet i Fængsel hele mit Liv. Jeg har sagt min Forretning op. Jeg kan ikke holde mine Tanker samlet til den mere«. —

Da jeg denne Gang følte mig om muligt endnu fastere overtydet om, at der til Grund for Henny Andersens Tyverier laa et psykisk Aarsagsforhold som krævede en psykisk Therapi, og at en Helbredelse vilde være mulig — ja sandsynlig — hvis hun ad analytisk Vej kunde bringes til at se den indre Sammenhæng mellem Stjælehandlingen og hendes pathologisk bestemte Sjæleliv, bestemte jeg mig til at forsøge paa at faa en Behandling sat i Gang.

Men hvorledes? Betale for en saadan »Kur« kan Politiet jo ikke; og selvom der kunde skaffes Midler tilveje, var der mig bekendt ingen Læge, der gav sig af med en saadan psycho-analytisk Behandling. I min Nød fandt jeg da paa at henvende mig til Dr. phil. Sigurd Næsgaard, om hvem jeg vidste, at han baade i Afhandlinger og Foredrag havde virket til at sprede Kendskab til de Freudske Metoder.

Dr. Næsgaard erklærede sig straks villig til selv at gøre Forsøget, uagtet han var klar over, at det vilde medføre et meget betydeligt og meget vanskeligt Arbejde, for hvilket han ikke kunde forvente noget som helst andet Vederlag end Bevidstheden om at have bragt et lidende Menneske Hjælp.

Saa godt jeg kunde, forklarede jeg Henny A., hvad det drejede sig om, og hun lovede mig at følge min Anvisning og henvende sig til Dr. Næsgaard; den 16. Maj tog han hende saa under Behandling.

Psycho-Analysen er i Løbet af den sidste Snes Aar saa ofte omtalt, ikke alene i Faglitteraturen men ogsaa i populære Fremstillinger i Dagspressen og andetsteds, at dens Formaal og Methode maa anses for at være almindelig kendt, i hvert Fald i sine Hovedtræk; jeg vil dog for Fuldstændighedens Skyld anføre, at Behandlingen gaar ud paa gennem Samtaler at fremdrage af Patientens Bevidstheds Dyb saadanne glemte (fortrængte, annullerede) psycho-traumatiske Oplevelser (Komplexer), stedfundne i hans Barndom og Præpubertetsperiode, at de af Patienten fore-

tagne (kriminelle) Handlinger kan udledes heraf som typiske, psycho-traumatisk betingede Impulshandlinger, hvis Særkende er, at de udløses reflektorisk fra det ubevidste, saaledes at de ikke naaer at komme under Indflydelse af Bevidsthedens Hæmningselementer («Kortslutningshandlinger»).

Gennem det analytiske, psychagogiske Arbejde vil disse ubevidste, ætiologiske Faktorer saa kunne omdannes til normale, integrerende Bestanddele af Patientens Bevidsthed, komme under Viljens Herredømme og derved erfaringsmæssigt miste deres Patogenitet.

Dr. Næsgaard arbejdede med Henny Andersen, indtil han i Maanederne Juli og August rejste bort paa Ferie, hvorved der opstod en skæbnesvanger Afbrydelse.

Den 3. August blev Henny Andersen nemlig anholdt af Politiet i en sjællandsk Provinsby, hvor hun havde gjort sig skyldig i et af de sædvanlige Butikstyverier. Efter Fremstilling i den derværende Ret overførtes hun som anholdt til mit Kammer.

Tyveriet havde hun allerede ved Paagribelsen — efter nogle Udflugter — aflagt Tilstaaelse om; hun forklarede nu til mig, at hun som Følge af sine Samtaler med Dr. Næsgaard havde mærket sin Lyst til at begaa Tyverier svinde, men efter hans Bortrejse var det atter kommet over hende, men da hun nu ikke mere turde stjæle i Kjøbenhavn, havde hun løst et 14 Dages Abonnementskort til Statsbanerne og var rejst til forskellige Provinsbyer i Jylland og paa Sjælland, udelukkende for at kunne gaa i Butikker; hun paastod — sikkert med Rette — at hun i alle Tilfælde havde kunnet beherske sig i sidste Øjeblik, lige indtil hun begik det Tyveri, der førte til hendes Paagribelse. —

Ikke uden Betænkelighed løslod jeg hende paany, efter at jeg havde taget forskellige Forsigtighedsregler; det viste sig desværre, at mine Betænkeligheder ikke var grundløse,

og at de tagne Kontrollforholdsregler var virkningsløse. Dette kom dog først for Dagen senere.

Hermed forholdt det sig saaledes:

Den 11. August 1928 anmeldte en ung Frue til det der-værende Politi, at der fra hendes Værelse i Forældrenes Villa i Taarbæk var stjaalet et Smykkeskrin med Indhold af Broscher, Ure, Ringe, Perlekæder m. m. til en samlet Værdi af flere tusinde Kroner. Intet tydede paa Indbrud og Tjenerpersonalet kunde næppe mistænkes. Skrinet havde været opbevaret i en Attachétasker, der stod i Anmelderindens Soveværelse paa 1. Sal, hvortil Adgangen syntes meget vanskelig, hvis man vilde forudsætte, at Tyven var gaaet ind ved højlys Dag — og anden Forklaring syntes af flere Grunde umulig.

Den 20. September s. A. fandt Anmelderinden selv i en kendt Antikvitetsforretning her i Byen et af de stjaalne Brillantarmbaand, som man der et Par Uger i Forvejen for 150 Kroner havde afkøbt Henny Andersen; det havde været efterlyst, men Forretningen havde overset det.

Da det lokale Politi afhørte Henny A. paa hendes Bopæl, forklarede hun — der nægtede sig straffet — at hun i Slutningen af Juni Maaned havde faaet Armbaandet overladt af en yngre Dame, som havde været Kunde i den Hatteforretning, som Sigtede havde drevet, indtil hun afstod den d. 1. Juli. Damen, af hvem hun gav et ret indgaaende Signalement, havde skyldt Sigtede et halvt-hundrede Kroner og givet hende Armbaandet til Dækning heraf og med en yderligere Betaling af 25 Kr.

Med denne Forklaring lod Politiet sig nøje og foretog ingen Ransagning hos Sigtede.

Saa fandt Anmelderinden den 25. September yderligere en af sine Ringe i en anden Antikvitetsbutik, hvor den i Begyndelsen af September Maaned var solgt for 100 Kr. af Henny Andersen.

Paa Forespørgsel forklarede denne til det lokale Politi, at hun ogsaa havde faaet overladt Ringen af den foromtalte

Dame, »vistnok en Skuespillerinde«, der en Dag var kommet kørende i Automobil og i en Fart skulde have en Hat. Da hun ikke havde rede Penge, havde Henny Andersen taget mod Ringen for 50 Kroner.

Allerede nogle Dage forud havde Sigtede oplyst for Politiet, at der verserede Sag imod hende ved mit Kammer, men ikke desto mindre fik jeg først den 17. Oktober Sagen tilstillet med Anmodning om, at den maatte blive inddraget under den allerede verserende.

Ved min første Afhøring af Sigtede om Tyveriet af Smykkeskrinet, opgav hun sin tidligere Forklaring og fremkom med en ny, en højst fantastisk men ikke helt umulig, som det bliver for vidtloftigt her at referere.

Under det store Arbejde, der nu af Kammerets Personale blev sat ind paa at efterprøve den seneste Forklaring, fandt en af Kriminalbetjentene endnu en Brillantring (Værdi 400 Kr.), solgt den 18. August af Henny Andersen i en tredje Antikvitetsforretning.

Imidlertid var der blevet rejst en ret stærk Mistanke mod en ung Dame, der som Veninde af Anmelderinden havde besøgt denne ganske kort før Smykkeskrinets Forsvinding opdagedes; jeg vil ikke falde for Fristelsen til at fortælle, hvor mange skæbnesvangre Indicier, der ophobedes mod denne — som det viste sig — aldeles uskyldige Dame, der dog til alt Held slet ikke blev afhørt af Politiet; Henny Andersen erkendte nemlig nu, at hun havde været i Besiddelse af Skrinet med alle Smykkerne, men det holdt haardt at faa hende til at rykke ud med Sproget, og først efter at jeg havde talt indtrængende med hende i fulde fem Timer, meddelte hun, at hun strax efter første Gang at være afhørt af det lokale Politi havde taget Skrinet med sig og var gaaet op paa Politigaarden for at overlevere det til mig, men da hun ikke traf mig, havde hun paa Hjemvejen bundet en Sten ved Skrinet og kastet det ud i Peblingsøen fra Dronning Louises Bro.

Hun paastod dog vedblivende, at hun ikke havde været

inde i Villaen og stjaalet Skrinet men havde tilvendt sig det under en Busk i Dyrehaven nær ved Gerningsstedet, idet hun havde set en Dame gemme det der.

Det var sent paa Dagen, da hun kom med denne Forklaring, men ved at sætte Fart paa lykkedes det os ved Hjælp af en Dykker, der gik ud fra Broen, i det sidste Skær af Dagslyset at fiske Skrinet op. Jeg tør sige, at Begivenheden vakte Opsigt — titusinder af Mennesker stod saa tæt som Fluer rundt om Søen helt ned til Gyldenløvesgade!

I Skrinet var alle de manglende Smykker og flere, som ikke var savnede. —

Kort efter tilstod Henny Andersen i et Brev til mig uforbeholdent selv at have forøvet Tyveriet fra Villaen.

Efter sin Hjemkomst fra Ferien havde Dr. Næsgaard genoptaget sit analytiske Arbejde med Henny Andersen, men at dette i høj Grad vanskeliggjordes — ikke alene ved hendes utrolig store Skyhed og Indesluttethed — men ved Behandlingen af de mellemliggende Tyverisager, er en Selvfølge. Et saadant Arbejde kræver jo fremforalt Tid og Ro til Fordybelse.

Imidlertid fik jeg dog, omtrent samtidigt med de seneste her omtalte Begivenheder, fra Dr. Næsgaard en foreløbig Meddelelse om, at han under Analysen var naaet til en Række afgørende Oplevelser af sexuel Art, der havde medført en Fortrængning med alle dens farlige Følger, dens Substitut i Form af Skuffetyverierne, dens Affekter af Tyngde, Melankoli, Spænding eller Klemsel, Trøst og Befrielse, og jeg lod derfor paany Sigtede fremstille sig for Professor Wimmer der i en Erklæring af 11. November 1928 udtalte, at han nu med Sikkerhed kunde sige, at Sigtedes Stjældrifft var »udslag af en abnorm, ubevidst sexuel impuls, der efter dens natur maa betragtes som uimodstaaelig«, idet han endte med at udtale Haabet om, at et vel ret snart

indtrædende Klimakterium vilde kunne ophæve Kleptomaniens Drivkraft, d. v. s. den ubevidste sexuelle Følelse. —

Med denne Professor Wimmers Udtalelse forelagdes Sagen Retslægeraadet med Anmodning om en Udtalelse om, hvorvidt Sigtede maatte antages i Gerningsøjeblikket at have manglet sin Bevidsthed (jfr. Straffelov 1866 § 38), eller om hun maatte antages ikke at have været i Besiddelse af den Tilregnelighed, der findes hos voksne og sjælssunde Personer (cit. Lov § 39).

Retslægeraadet svarede den 18. December 1928: »Det fremgaar af det oplyste, at Sigtede hverken er aandssvag eller sindssyg. Men det kan ikke udelukkes, at hun paa Grund af det af Overlægen ved Kommunehospitalets VI. Afdeling fremhævede Forhold har mindre Modstandskraft overfor de forbryderske Impulser end det normale Menneske«.

Herefter var der ingen Tvivl om, at hvis Sagen nu blev fremmet til Dom paa det foreliggende Grundlag, vilde Sigtede blive anset efter Straffelov 1866 § 232 jfr. § 39, og da hun skulde dømmes for syvende Gang begaaet simpelt Tyveri, vilde hun næppe slippe billigere end sidst, altsaa faa 2 Aars Tugthusarbejde. Udsigterne for en betinget Benaadning vilde være højst usikre.

Det forekom mig imidlertid, at H. A. i Forvejen var straffet mere end tilstrækkeligt og havde gennemgaaet mere end nok som Følge af en sjælelig Fejlbygning, som hun jo dog selv var ganske uden Skyld i, og jeg besluttede derfor at indhente endnu en Udtalelse fra Dr. Næsgaard for derefter atter at forelægge Sagen for Retslægeraadet.

Af den udførlige Erklæring, jeg nu modtog fra Dr. Næsgaard, tillader jeg mig at hidsætte det væsentligste, idet jeg finder det af Interesse for Kriminalister dels at se det foreliggende Tilfælde klart belyst, dels at faa et Indblik i Analytikerens Arbejds metode:

»Sagens Akter indeholdt Beretninger om Hundreder af Tyverier. Alene en Sag fra det nittende Aar omfattede langt over Hundrede Tyverier, næsten alle udførte paa

samme Maade, og hele Materialet vidnede om stereotypiske, mekanisk gentagne Handlinger fra den senere Barndom til det femogfyrretyvende Aar.

Fra et psykoanalytisk Standpunkt var jeg straks tilbøjelig til at søge en seksuel Aarsag til denne Gentagelse af Tyverier, og jeg søgte derfor i Lægeundersøgelser især efter Antydninger herpaa. At den ældre Lægeundersøgelse ikke sagde noget herom, var naturligt, men at Professor Wimmer heller ikke omtalte saadanne Muligheder, forundrede mig. Professor Wimmer skriver: »under Tyverierne aldrig sexuelle Fornemmelser eller Ledsagesymptomer«.

Alligevel fastholdt jeg under Gennemgangen af Akterne og senere ved Undersøgelsen min Formodning om sexuelle Aarsager til Tyverierne, og samtidigt blev det mig klart, at jeg maatte tilbage til den tidlige Barndom for at finde Forstaaelse af dem. Der maatte ligge en eller anden afgørende Oplevelse bag denne Parasit i en ellers sund og fast Karakter.

At Akterne ogsaa fortalte om en bestandig Benægtelse under Forhørene, gjorde kun Sagen mere interessant, men jeg maa dog tilstaa, at det først senere gik op for mig, hvorfor denne Benægtelsen havde været saa haardnakket. Politiet var blevet saa pint af den, at det et Sted var blevet forledt til at skrive: Hun er meget løgnagtig. Sligt forbedte mig til at gøre et længere Arbejde.

Arbejdsmetoden.

Fru H. A. viste sig at være en høj, noget svær Kvinde med et gennemsundt Udseende. Men over hendes Ansigt gled der en Række tit skiftende Stemningsudtryk, af hvilke nogle antydede Haabløshed, Fortvivlelse, Tungvind, og hun forstod intet som helst af, hvad der var min Opgave, kendte intet som helst til Psykoanalyse, og hun var mindst af alt aabenhjertig.

Imidlertid forsøgte jeg den almindelige psykoanalytiske Fremgangsmaade, blot om muligt mindre formelt end ellers.

Fru A. blev anbragt i en behagelig Stol foran mig, og vi gav os til at tale om hendes Skæbne. Der kunde ikke være Tale om at lade hende fortælle løs om, hvad der faldt hende ind, fordi hun aldrig nogen Sinde havde aabenbaret sit Indre til nogen, og fordi hun havde en utrolig Skyhed for at tale om sig selv og sine Gerninger.

Derfor tog jeg mit Udgangspunkt i et Brev, som hun havde skrevet til Assessor Prytz, og vi gav os da til at tale om hendes Tyverier. Jeg greb hende straks ved at erklære, at det forekom mig, at hun slet ikke var Tyv, men at der laa noget helt andet til Grund for hendes Handlinger end Tyvesind.....

Snart begyndte jeg ogsaa at spørge hende om hendes Drømme for at faa Hjælp fra dem; jeg talte med hende om hendes Datter, som hun opdrager med en meget stor Omhu, om hendes Familie, Læsning, Venner i Fængslet og udenfor, ja om alt i hendes Liv, som hun vilde tale om. Ogsaa hendes Erhvervsarbejde har vi talt om talrige Gange, men først og sidst kredsede vi omkring hendes Humør og dets Aarsager.

Da jeg den 6. Juni kom tilbage til en Række sexuelle Erfaringer fra det tolvte Aar, fortalte jeg hende, hvad jeg mente om hendes Tyverier, dog naturligvis først nogle Dage efter, da jeg havde gennemtænkt Sagen. I Brev Nr. 2 [udelades] vil man finde den voldsomme Reaktion mod denne Opklaring. Naar man har læst dette Brev, vil man forstaa, at det kun er under de største Vanskeligheder, at det har været muligt at faa dette sky Menneske til at udtale sig, men jeg maatte have Oplysningen om Aarsagerne til at virke i hendes Sind for at komme henimod en Helbredelse.

Efterhaanden som jeg trængte længere og længere ned i Aarsagerne, kom jeg til at bruge Timen til at gaa hen over alle de fremdragne Fænomener, saa at jeg fik Lejlighed til at affure dem flere og flere Enkeltheder. Undertiden blev Timen til henimod halvanden og endnu mere; det rettede

sig saa vidt muligt efter, hvad jeg fandt frugtbart for Undersøgelsen. Fra een eller to Timer om Ugen gik jeg senere over til tre.

Sommerferien og min paafølgende Rejse til Færøerne afbrød Analysen fra 1. Juli til Slutningen af August, hvad der gav Anledning til to nye Tyverier og nogle Forsøg derpaa. Lige før Sommerferien havde Fru A. drømt om en Provinsby med en lang Gade fuld af Butiker, og i Ferien tog hun saa af Sted for at gaa ind i disse Butiker. Hun talte ogsaa ofte om at rejse til Oslo eller Stockholm.

Da vi i Slutningen af August genoptog Analysen, kom Opklaringen af det sidste Tyveri overordentlig meget i Vejen, fordi Fru A. her lavede en Mængde Historier. Dog var hun her for første Gang i sit Liv frivillig paa Vej op til Politiet for at fortælle det hele men blev i sidste Øjeblik standset derved, at Assessoren ikke var til Stede. Og selv efter et meget langt Forhør i Sagen kunde hun ikke sige Sandheden om dette Tyveri. Den kom først frem, da hun under Analysen forstod, at jeg intet som helst havde at gøre med Politiets Forhør men kun med Ransagningen af hendes Oplevelser.

Arbejdsmaaden førte naturligtvis til, at Fru A. lidt efter lidt fik Forstaaelse af den psykoanalytiske Metode, og dette lettede Undersøgelsen noget. Thi fra først til sidst har hun været venligt indstillet overfor mig, hvad hendes Breve vidner om i tilstrækkelig Grad. Navnlige interesserede det hende at være med til at tyde Drømmene, der hele Tiden har været udmærkede Hjælpkilder.

Stjælehandlingen.

Lige fra den første Gang har Stjælehandlingen haft en bestemt Karakter for at være rigtig. Naar der enkelte Gange har været smaa Afvigelser, saa har de deres særlige Aarsag, der ikke er vanskelig at efterspore.

Hun gaar ind i en Butik for at stjæle Penge af Penge-skuffen. Naar hun kommer derind, spørger hun efter en

lille Ting, som hun formoder, Butiken ikke fører, men dog en saadan Ting, som den godt kunde føre.

Dette Spørgsmaal er en nødvendig Del af Handlingen. Svarer Ekspedienten eller Ekspeditricen, at de ikke har denne Ting, begynder hun langsomt at gaa ud, saa at Betjeningen faar den Opfattelse, at hun vil gaa, og den forsvinder derfor ind i det Baglokale, hvor den holder til, naar der ingen er i Butiken, eller ned i Arbejdskælderen.

I Stedet for at gaa ud, nøjes hun med at lukke Døren op og i, og derpaa gaar hun hen til Pengekassen, hvis Plads hun kender som ingen anden i denne By, og tager nogle Penge af den, ti, tyve Kroner eller lidt større Beløb. Ofte tager hun dog intel.

Naar Pengene er tagne, lukker hun Døren op og i igen og spørger da efter en lille Ting, til hvilken hun har aftalte Penge, saa at Betjeningen ikke skal til at give tilbage eller dog ikke til at rode i Sedlerne.

Den bedste Fremgangsmaade bestaar i at gaa i en Række Butikker, førend hun tager noget, og saa afslutte med at tage Penge i en Butik eller i et Par Stykker.

Nogle Butiker er særligt tiltalende, navnlig nogle paa Østerbro, og blandt dem er der igen en enkelt, som hun har været inde i mange Gange. Men kun to Gange har hun stjaalet der, og det er over 20 Aar siden.

Det første Tyveri var, saavidt hun kan erindre, fra en Grønthandlerforretning ude paa Enghaveplads. Butiken eksisterer ikke længere.

Tilstanden før og efter Handlingen.

»Ingen véd, hvor tungsindig og fortvivlet jeg har været«, siger Fru A., »og naar dette Humor kommer over mig, maa jeg gaa i Butiker«.

Dette Humor kommer under Menstruationen, og hun føler sig da ogsaa saa beklemt, at hun maa have Luft. Saa gaar hun nedad Gaden, og allerede herunder begynder

Beklemmelsen at forsvinde, og en stigende Glæde træder i dens Sted.

Naar hun saa er kommet ind i Butiken, er hun meget interesseret i at komme til at spørge. En indre Tvang forlangte, at hun skulde gøre det, og hun var altid spændt paa, om denne Spørgen lykkedes; den gav en særegen Nydelse.

Toppunktet naaede hun dog først ved at lukke Penge-skuffen op og tage Pengene op af den. Herunder kom den højeste Trøst og Glæde, den største Befrielse.

Saaledes lød det straks de første Dage, hun gik til Analyse, og først længe efter kunde hun fortælle, at hun herunder havde Orgasme. Men selv uden denne Oplysning var der Grund til at antage, at man i selve Handlingen stod overfor en seksuel Handling med dens Følelser, selvom disse ikke var helt identiske med, hvad Kvinder normalt oplever under en Samlivsakt.

Iøvrigt har hun altid fastholdt, at hun selv efter det bedst forberedte og udførte Tyveri ikke har følt sig fuldt tilfredsstillet. Det har altid været, som om der manglede noget ogsaa i disse hendes lykkeligste Øjeblikke.

Den delvise Opklaring.

Gang paa Gang forsøger jeg at komme tilbage til hendes Barndom, men den synes at være ganske glemt. Alt, hvad der ligger forud for det tolvte Aar, er fuldstændig borte, men lidt efter lidt kommer Tolvaarsalderens Verden frem i vore Samtaler, og den sjette Juni kommer saa fire Oplevelser til Orde, der for mig foreløbigt blev en Forklaring.

Først beretter hun om, at hun en Dag paa Vejen til Skole saa en Ko staa og føde en Kalv. Det gjorde et meget stærkt Indtryk paa hende; hun syntes, det var saa uhyggeligt, saa at hun kom til at tænke paa det altid siden.

Hun fortæller dernæst, at hun paa denne Tid kom saa meget i Huset hos en Lærerfamilie. Manden..... drak,

og hun maatte ofte gaa over i Kafé N. N. med et Brev til ham, naar han skulde kaldes hjem.

En Søndag var hun med Fruen og de to Piger i Frederiksberg Have. Her bliver Fruen pludselig meget syg, saa de maa køre hjem i Drosche, og mens Naboen kommer til, maa hun løbe ned efter en Læge. Hun ringer paa hos flere Læger, men først nede paa Vesterbros Torv træffer hun en hjemine og forklarer, at det drejer sig om en Blodstyrning. Paa hans Spørgsmaal fortæller hun saa, at Blodet ikke kom fra Munden. Siden faar hun Forstaaelsen af, at det drejede sig om en Abort.

Paa denne Tid har hun iagttaget sine Forældres Samliv i Soveværelset, hvor hun ogsaa laa.

Og dertil kom endelig, at hun nu faar sine Menstruationsblødninger, som hun antog for at være noget lignende som det, Fruen havde haft i Frederiksberg Have.

Disse fire Oplevelser staar for hende i Fortællingens Øjeblik, som om de var skete den foregaaende Dag. Hun tænkte derfor ogsaa paa dem meget ofte.

Da hun — efter at have fortalt herom — gik, skete der en tilsyneladende betydningsløs Handling. Hun glemte sin Taske, til hun var kommet ned ad Trappen.

Og det er umuligt at beskrive det Indtryk, hun gav af sit Sjæleliv, da hun her for første Gang bragte disse Oplevelser frem for Dagens Lys. Stodvis, tøvende, snart stoppet i Generthed kom de frem, især dog Beretningen om Forældrenes Samliv og mindst Fortællingen om Lærerfamilien.

Jeg tænkte ikke den Gang, at jeg her kun stod ved Overfladen, der havde laant sin Betydning fra en underliggende Erfaring, som hun ikke med et Ord havde antydet endnu.

Oplysningen.

Lige fra den første Dag havde jeg begyndt at tale om, at der bag hele Tilstanden laa seksuelle Fænomener, men

jeg havde naturligvis ikke kunnet sige hvilke. Da disse fire Oplevelser med deres voldsomt stærke Følelsesreaktioner kom frem, var jeg ikke blot overtydet om, at jeg havde Ret i min Formodning, men jeg mente ogsaa at staa ved Aarsagerne.

Efter nogen Gennemtænkning af disse Begivenheder og Sammenholden med Stjælehandlingen og dens Følelser, forklarede jeg saa, at Stjælehandlingen var en Stedfortræder for Coitus. — Jeg maa her indskyde, at hun samtidigt med disse fire Oplevelser berettér om, da hun første Gang kom sammen med Mænd. Lige efter at være kommet ud af Fængslet træffer hun i Spurvognen en yngre Grosserer, Jøde, der opfordrer hende til at gaa med i Tivoli. Senere følger hun ham hjem.

Oplysningen om, at hendes Gaaen i Butiker var de forskellige Faser i en seksuel Handling, hendes særegne Form derfor, eller rettere den Stedfortræder, som hun havde bygget sig op, fordi hun i Tolvaarsalderen var kommet til at betragte det seksuelle som noget væmmeligt og uhyggeligt, gjorde et meget stærkt Indtryk paa hende. Hun græd som altid, naar hun selv fortalte om sine pinlige Oplevelser.

Forklaringen kom hende som noget ganske nyt, noget aldeles overvældende, forfærdeligt. »Det er nodt til at være umuligt; jeg kan ikke holde ud til hver Dag at gaa og tænke paa det. Jeg tror, hvis jeg skulde vælge, vilde jeg hellere i Fængsel, hvor ingen ser mig, end noget Menneske skal sige: »der gaar hun, som gaar i Butikerne paa den Maade«. — »Jeg har hele mit Liv haft Afsky for alt saadant, og hvorfor skulde jeg saa netop være saadan?«

Imidlertid forklarede jeg hende herefter, at den seksuelle Energi havde delt sig i to Strømme, af hvilke den ene stadigt arbejdede i den normale Retning, medens den anden — og største — drev hende til at gaa i Butiker. Med sin stærke Vilje havde hun drevet den herover, da hun i Tolvaarsalderen kom til at se ned paa det seksuelle med den Væmmelse og Uhygge, der var saa levende i hende endnu,

og som derfor stadigt fastholdt Energien i det fejle Spor.

Og hermed indledede jeg saa, hvad jeg kalder en sund Forstaaelse af det erotiske Livs Rolle i Menneskelivet, for at denne Afsky og Væmmelse kunde forsvinde, et Arbejde, der ikke er gjort paa en Dag hos saadanne fejlbyggede Mennesker.....

De første Drømme.

Om sine Drømme fortæller hun fra den første Dag. Tit har hun drømt om at gaa i Butiker; hun har set det indre af en Butik ganske lyslevende i Drømmen, og senere har Drømmebilledet vist sig at svare nøje til en Butik, som hun er kommet ind i.

Men iøvrigt drømmer hun tit om, at hun ikke kan blive færdig med det, hun beskæftiger sig med. Alting mislykkes i Drømmene. Det er altid noget forkert, hun drømmer.

Denne Karakteristik af Drømmene bekræftedes. I Begyndelsen kom hun dog sjældent med nogen Drøm — før Sommerferien kun ganske faa.

Den første Drøm, som hun berettede mig, lyder: »Jeg skulde rejse og sad inde i en Kupé. Saa var der noget, jeg skulde lede efter, og jeg gik derfor først gennem Toget for at finde det, og derefter gik jeg ud for at lede, helt udenfor Stationsbygningen. Imens gik Toget med min Taske, hvori mine Penge laa, og jeg maatte telefonere til næste Station, for at de der kunde tage mine Sager ud, og selv tog jeg med næste Tog«.

Denne Drøm har jeg tydet saaledes: Den ene Del af den seksuelle Energi — den, der repræsenteres af Tasken — drives afsted med Kræfter, som langt overgaar hendes vilkaarlige Villen. Den anden Del kan ikke finde sin Vej.

Naturligvis er en saadan Tydning kun foreløbig, og jeg lader alt staa aabent her. —

Lige henimod Ferien drømte hun, at hun saa en lang

Gade i en Provinsby, og i denne Gade var der en Mængde Butiker.

Desværre var jeg ikke tilstrækkelig energisk i at gribe ind her. Jeg forstod ikke rigtig, at Drømmen her fortalte, at hun i Ferien skulde ud i Provinsbyerne for der at gaa i Butiker. Selv ikke dette, at hun bagefter fortalte mig, at hun vilde købe et 14-Dages Kort til Banerne for at køre omkring i Landet og se sig om, fik mig til at give hende nogen som helst Formaning om at være forsigtig.

Men jeg vilde jo ogsaa have Lov til at studere hende ganske i Frihed, saavidt dette overhovedet var muligt.

Typerier i Ferien.

Mens jeg tog paa Ferie, rejste Fru A. ud paa de Ture, hun havde drømt om, og paa en af dem kom hun til —købing, hvor hun gik ind i en Rebslagerbutik for at tage Penge.

Der var ingen til Stede i Butiken, og hun maatte derfor gaa hen til Pengeskuffen uden at spørge. I Skuffen var der ingen Penge, og hun søgte da fra Butiken ind til et Rum, hvor hun fandt en Æske med Penge, og heraf tog hun 25 Kroner.

Da hun gik ud af Butiken, var hun saa nervøs, at hun ikke kunde lukke Døren. Hun tænkte paa, hvad jeg havde sagt om denne Dørluknings Betydning i den seksuelle Handling.

Og hun havde ikke den sædvanlige Følelse ved den hele Stjælehandling — det var forkert, sagde hun.

Hun var kun ti Minutter i —købing og korte derfra i lejet Bil men blev paagrebet paa Vejen til —by.....

Da hun er kommet til Kjøbenhavn [hvor hun blev losladt], tager hun i Dyrehaven — hendes Datter er i denne Tid paa Ferietur. Fra Dyrehaven tager hun ned til Strandvejen for at tage Rutebilen hjem; men nu bliver Tanken om at tage Penge paa en anden Maade — eller i Virkeligheden Tanken om at faa en ny Fetish for sin seksuelle

Trang — levende. Hun ser Doren staa aaben ind til en Villa og faar en ubetvingelig Lyst til at gaa ind.

»Dersom der var kommet nogen, havde jeg ikke vidst, hvad jeg skulde spørge om«, sagde hun til mig, da hun endelig kunde berette om dette Tyveri. (Denne Beretning kom først i December Maaned efter talløse falske Fremstillinger til de forskellige Myndigheder).

Der kom ingen, og hun gik da ind og opad Trappen til første Sal, hvor hun i en lille Kuffert eller Attachécase tog en Æske, hvis Indhold hun antog var Penge. Først længe efter, at hun var borte, kunde hun se efter, hvad det var. Hele Handlingen foregik som i en Søvnægertilstand. Saadan er Stjælehandlingerne ofte. »Intet udenom vedkommer mig da«.

Heller ikke her havde hun sine rigtige Følelsestilstande.

Kvaler.

Dette Tyveri kom til at volde hende utrolige Kvaler. Efter at have pantsat et Par Smykker, blev hun opdaget af Lyngby Statspoliti, og nu kom der en Række Forhør i hendes Hjem og senere — da Lyngby-Politiet endelig gav op — paa Politigaarden, under hvilke Fru A. indviklede sig i den ene usande Historie værre end den anden.

»Jeg hader Politiet!« er Fru A.s stadige Udbrud, naar vi kommer ind paa dettes Virken. Og hvem kan ikke forstaa dette! Hendes Gaaen i Butiker er de intime seksuelle Handlinger, og her kommer Politiet og blander sig ind i dem; det kan hun lige saa lidt taale som andre anstændige Mennesker. Hvem kan taale en grov Betjents eller endog en finere Forhørsdommers vilkaarlige Indgriben i sit intime erotiske Liv? Hvilken Kvinde eller Mand vil ikke nægte at tale her?

Fru A. har da ogsaa altid været yderst uvillig til at tale om sine Tyverier og ikke villet tilstaa. Hun har altid fortalt Usandheder om dem eller været ganske tavs. »Denne Gaaen i Butiker er noget, jeg altid har haft for mig selv«, siger

hun. Den talte hun aldrig om til nogen. I Fængslet tænkte hun altid paa, at naar hun kom ud, kunde hun gøre, hvad hun vilde, og hun vilde da gaa i Butiker saa meget, som hun kunde. »Det havde hun Ret til, det var rigtigt at gøre det«.

Men naar hun kom ud af Fængslet, maatte hun altid lyve sig fra sin Fortid. Ingen vilde arbejde sammen med hende, hvis de kendte noget som helst til hendes Fortid, og hun kunde derfor aldrig skaffe sig Venner og fortrolige udenfor Fængslet. Hun maatte altid være yderst tilbageholden. Indenfor havde hun derimod gode Venner.

Tidligere bestyrede hun en Bagerforretning, men da hun blev fængslet, fik ikke blot Bageren men ogsaa de rejsende dette at vide. Igen ude maatte hun til at skabe sig en Forretning paa et andet Omraade og fik da en Hatteforretning. Denne sagde hun op i Sommer, da hun denne Gang vilde være forberedt til at gaa i Fængsel, saa at hendes Datter ikke skulde mærke noget.

Hun har altid tænkt, at det hele skulde ende, naar denne Datter blev fjorten Aar. Hun kunde ikke overleve, at hun skulde opdage, at hendes Moder var en Tyv. Derfor vilde hun nu gaa ud af hendes Liv paa en eller anden Maade. Russeren i Bjergsted kunde hun saa godt forstaa, sagde hun Gang paa Gang i Sommer.

.....
Til Trods for denne Fortvivlelse kunde hun ikke sige den simple Sandhed om Tyveriet paa Strandvejen til Assessor Prytz, som hun dog er saa taknemlig overfor.

..... Dette giver et Begreb om, hvor vanskelig denne Analyse har været, eller snarere: Det forklarer, at jeg har maattet gaa langsomt frem i mine Undersøgelser og Forsøg paa at helbrede.

Opklaringen.

Under de mange Vanskeligheder paa Grund af Tyveriet paa Strandvejen gik Analysen yderst trevent. Men jeg fik

dog mere og mere fat i Barndommen. Og en Dag fortalte hun mig da, at hun havde haft et seksuelt Forhold til en Broder, der er et Par Aar yngre end hun.

Denne Broder kom op i Sengen til hende om Morgenen eller om Aftenen, og bagfra udførte han saa den seksuelle Handling. Om det skete helt rigtigt, véd hun ikke. De sagde aldrig noget til hinanden om det, talte heller ikke under Handlingen, og hun har aldrig nævnt det for nogen, før hun fortalte mig det i Begyndelsen af Oktober.

Hvorlænge dette Forhold har staaet paa, véd hun ikke, men det har været flere Aar.

Hun har altid været meget ked af det, men det eksisterede. Alligevel laa hun om Aftenen og Morgenen og ventede paa, om han vilde komme. Det skete hyppigst om Morgenen, og da laa hun og ventede paa, om Forældrene vilde gaa, for saa kom han.

»Jeg kan mærke det hele endnu, som om det var i Gaar«, siger hun.

»Jeg kan erindre det hele«.

»Jeg kan føle det«.

Denne Broder havde hun aldrig før omtalt, naar vi havde gennemgaaet Familiemedlemmerne. Hun har aldrig omtalt ham til andre, siger hun. Han skulde ud af hendes Liv. Hun har kun set ham een Gang siden Barndommen, mener hun.

Efter de fire andre Oplevelser, der er omtalt i den foreløbige Forklaring, rejste hun sig af sin Seng, naar Broderen kom. Hun blev bange for, at hun skulde faa et Barn. Menstruationsblødningen blev for hende til en Abort som Fruens Abort i Frederiksberg Have — hun vidste intel om, hvorledes det hele hang sammen.

Til en vordende Svigerinde gik hun da ofte ind paa Apoteket for at købe Safran-Te, med hvilket denne vilde fordrive et Foster, hvad der dog ikke lykkedes.

Det seksuelle Liv blev noget uudholdeligt uhyggeligt

væmmeligt, men hun maatte altid tænke paa det i denne Periode.

Og nogen Tid efter tænkte hun altid paa at gaa i Buliker, og det blev hun ved med indtil den seneste Tid.

Erstatningsdannelsen.

Hvordan har denne fortrængte seksuelle Handling kunnet forvandle sig til denne bestemte Tyverihandling? Undersøgelsen kan jo ikke standse derved, at saadan er den fortrængte Seksualitets Skæbne ofte, men den maa søge at komme Overgangen saa nær som muligt. Hvordan har den seksuelle Energi fundet ind i de nye Baner hos den tolv-aarige?

Lad os som Hjælp sammenstille nogle af de mest fremtrædende Ejendommeligheder ved de to Handlinger:

Den seksuelle Handling.

1. Den seksuelle Handling er noget forbudt.
2. Hun kæmper mod den ud fra sit moralske Jeg.
3. Den er noget hemmeligt.
4. Hun laa om Morgenens og ventede paa, at Moderen skulde gaa (Faderen var som Regel gaaet tidligere).
5. Døren gik op og i.
6. Moderen var borte.
7. Broderen kunde komme og kom.

Stjælehandlingen.

1. Tyveriet er noget forbudt.
2. Hun kæmper imod det ud fra sit moralske Jeg.
3. Tyveriet sker i Hemmelighed.
4. Hun gaar med den Forventning, at hun skal spørge om noget, som de ikke har i Butiken.
5. Hun spørger, faar Nej, gaar mod Døren, mens Betjeningen forsvinder.
6. Betjeningen gaar ind i Bagrummet eller ned i Kælderen.
7. Hun tager Penge af en Skuffe, Æske eller lignende snævert Rum.

Sammenligner man nu disse forskellige Dele af de to Handlinger, vil man finde, at der er tilstrækkelig Lighed til, at den seksuelle Energi kan glide fra Situationen i Sovekammeret (eller Siderummet i Sovekammeret, en Alkove) til Butikstyveriet.

Den meget udviklede, høje tolvårige Pige har stemt sin seksuelle Trang op som noget hemmeligt, forbudt, fordømmeligt, væmmeligt, uhyggeligt, og hun kommer nu som saa ofte før ned i en Butik. Hun spørger efter noget, som de ikke har, og Betjeningen gaar sin Vej, mens hun selv gaar hen og tager i Døren. Denne Situation ligner Situationen derhjemme, hvor Moderen er forsvunden efter en Forventning, der jo er en stille Spørgen efter, om hun vil gaa. Den erotiske Ophidselse gør hende uhyre modtagelig for denne Lighed under disse Forhold.

Hun staar nu alene i en Spænding, der rejser den seksuelle Følelse mere og mere, og Spændingen viser Vejen til sin egen Forøgelse, nemlig derved, at hun gaar hen til Skuffen og tager Penge. Dette er forbudt, det sker i Hemmelighed, det er moralsk forkasteligt, og det virker derfor meget stærkt ind paa den opstemmede Seksualitet, der nu flyder. Hun føler det som et Samleje med Broderen uden dog at forstaa, at det er noget saadant.

Man behøver ikke at kende meget til den menneskelige Sjæls Symbolikken for at forstaa, at den tolvårige kunde lede sin opstemmede Seksualitet fra det tillukkede Udlob ud i den nye Kanal. Situationen kalder saa mange af de Funktioner til Live, der har virket under Forbindelsen med Broderen, saa at disse Funktioner nu kalder de seksuelle Følelser og Drifter frem.

Maaske har den tolvårige været mange Gange i Butiken, inden dette Resultat er naaet, men efter at det een Gang er sket, maa hun tilbage dertil. Her er intet væmmeligt som ved den seksuelle Handling med Broderen.

Buliken som Fetish.

Overgangen fra det ophævede seksuelle Forhold — der er ophævet, fordi den tolvaarige er bange for at faa et Barn med Broderen eller abortere — til Butiksgangen er faktisk sket, selvom den ovenfor antydede Gliden er en mangelfuld Forklaring derpaa. Og efter at den er sket, kan den unge Pige tænke paa det seksuelle uden at tænke paa Abort, paa Barnefødsel, paa det uhyggelige ved Forholdet til Broderen, Koen, der fødte Kalv, Forældrenes Samleje og sin egen Menstruation.

Hun hengiver sig da nu ogsaa til at tænke paa Butiksgangen, som hun før tænkte paa de uhyggelige Handlinger og Forhold; hun tænker altid derpaa — det er noget, hun maa gøre — det er rigtigt.

De første Gange er hun forlegen med de Penge, som hun staa med i Haanden, efter at Handlingen er forbi. Hun erindrer sig denne Forlegenhed meget tydeligt, og den har ofte meldt sig med større eller ringere Styrke siden, men hun kunde jo ikke gaa hen og give Pengene tilbage igen. Hendes Handling var omgivet med al den Blufærdighed, som den seksuelle Handling er det hos Barnet i denne Alder, og Blufærdigheden er til Stede den Dag i Dag. Derfor har hun ogsaa altid nægtet at tale om Handlingen eller dog talt det mindst mulige om den.

De første Penge, som hun tog, brugte hun til at betale med i Skolen, hvor der skulde betales en Krone om Maanednen, og da dette ikke forslog, købte hun Godter til sig selv og en Kammerat.

Ikke blot tænker hun nu paa at gaa i Butiker, men hun drømmer derom og har herunder Orgasme. I Fængslet tænker hun paa det og lægger Planer for, hvorledes hun skal gaa i en Masse Butiker, men hun siger det aldrig til nogen som helst — ingen veed dette.

Denne Trang er hendes daglige Ledsager hele Livet igennem, og selv efter at hun har gaaet til Analyse hos mig i

lang Tid, kan hun sige: Livet bliver trivielt, hvis jeg skal opgive at gaa i Butiker.

Hun lærer sig at tilfredsstille denne Trang paa den rigtige Maade, og dette skete ved at gaa mange Gange ind i Butiker, inden hun tog noget, og naar hun saa havde faaet Spændingen op paa en vis Højde, gik hun hen og tog Penge af Kassen. Dette sidste skete endda undertiden flere Gange i Træk. —

Nogle Butiker tiltaler hende mere end andre, men jeg har ikke kunnet faa dette Moment klart belyst. Hun kan kun sige, at disse Butiker er pænere, kønnere, de tiltaler hende saa stærkt, hun holder mere af dem.

Hendes Hukommelse for Butiker er fenomenal. Da hun nitten Aar gammel sad fængslet i Svendborg, kunde hun gengive Rækkefølgen af alle Butikerne fra Kongens Nytorv gennem Stroget til Slotskroen ved Valby Bakke, og hun kunde ogsaa Butikerne udenad gennem mange andre Hovedgader. Endnu kan hun gengive dem fra Raadhuspladsen til Slotskroen, gennem Gamle Kongevej, Falkonéralleen og andre Hovedgader. Derimod mener hun at være usikker paa Stroget nu.

Denne Dyrkelse af Butiker har bestaaet usvækket gennem mange Aar, til Trods for at den skabte hende utrolige Lidelser: Arrestationer, Straffe paa hele Aar eller længere og dertil en indre Fortvivlelse, som hun aldrig selv har forstaaet.

Først da hun i 1910 blev Husbestyrerinde for en Mand, som hun kom til at holde af, og som holdt meget af hende, skete der en Tid en Forandring heri. Men da Manden senere forlod hende, synes denne Forandring at høre op. Men Fru A. har flere Gange sagt under Analysen, at hun havde en Fornemmelse af, at Samlivet med denne Mand — den eneste, som hun nogen Sinde har været forelsket i, holdt af — vilde have kunnet redde hende.

Grunden til, at han forlod hende, var ikke den, at hun skulde straffes for et Tyveri. Han vilde vente paa hende,

til hun kom ud igen. Men da der endnu den Gang eksisterede falske Tilstaaelser for, at hun havde modtaget Penge af Herrer*), og da han fik dem læst op, brød han med hende, og han giftede sig senere med en anden.

Med Aarene blev den seksuelle Energi mindre, og Trangen til at gaa i Butiker derfor ogsaa noget svagere; derfor gik hun der sjældnere.

Naar hun skal købe noget til Huset eller skaffe sig Tøj, undgaar hun altid de Butiker, som hun har været inde i for at tage Penge eller blot været inde i for at tilfredsstille Trangen til at gaa i Butiker. Og under et saadant Indkøb kommer Trangen ikke over hende. Men hun har altid haft bestemte Handlende at gøre sine Indkøb hos, Tøj f. Eks. hos Illum.

Den normale Seksualitet.

Lige fra sit trettende Aar har hun altid været bange for Mænd, og hun følte ingen Tiltrækning ved deres Selskab. Og medens Butiksgangen var hende noget saa ganske

*) Hermed sigtes til den Sag, under hvilken Henny Andersen i 1901 var fængslet ved Frederiksberg Birk, sigtet for flere af de sædvanlige Butikstyverier. Hun var da funden i Besiddelse ikke alene af et mindre Pengebeløb men ogsaa af en Mængde Effekter til Værdi ca. 300 Kr., som hun havde anskaffet sig i Løbet af faa Maaneder, uagtet hun ingen lovlig Fortjeneste havde haft. Under Forhøret nægtede hun sig skyldig i Tyverierne, og da Vidnerne var mere eller mindre usikre, kunde Sagen for saa vidt ikke gennemføres. Men da hun blev spurgt om sin Adkomst til Kosterne forklarede hun, at hun havde købt dem for Penge, hun havde faaet af Herrer, med hvem hun havde drevet Utugt for Betaling. De politimæssige Undersøgelser, der anstilledes i Anledning af denne Forklaring, frembragte i Virkeligheden intet som helst til Bestyrkelse af dens Rigtighed, og Dommeren foreholder hende da ogsaa Gang paa Gang i Retten dens Usandsynlighed.

Ikke desmindre idømtes hun Tvangsarbejde i 12 Dage for Overtrædelse af et Tilhold, hun havde faaet under sin forrige Sag, hvor hun var fremkommet med lignende Forklaringer, aabenbart for at skjule, at hun havde begaaet adskilligt flere Tyverier, end hun kunde overbevises om. (II. P.)

selvfølgelig, naturligt, udmærket, som hun aldrig fortrød, saa kunde hun ikke tænke paa Mænd uden Angst.

Naar hun alligevel i sekstenaars Alderen gav efter for en 28 aarig jødisk Grosserers Tilnærmelser paa en Sporvognstur ud til Strandvejen, saa beroede det ikke blot paa, at der faktisk var bevaret lidt Trang til at være sammen med Mænd — eller snarere udviklet lidt deraf — men ogsaa paa, at hun lige var kommet ud af Fængslet og derfor ikke kunde holde ud at være hjemme under disse Forhold. Hun ønskede kun at komme hen, hvor ingen kendte hende. Desuden var denne Mand meget indtrængende og var siden meget god mod hende i den korte Tid, hun boede hos ham.

Derefter kom hun i Fængsel og vilde straks efter rejse bort, over til Svendborg. Den jødiske Grosserer fulgte hende og vilde have hende til at bo sammen med ham paa Hotel Svendborg, men hun afslog det for at bo hos en Svigerinde. Imidlertid erindrer hun sig, at dette Afslag vakte en stærk Trang til at gaa i Butiker, og hun gik derfor umiddelbart efter ud og stjal.

Derefter skiltes hun fra Grossereren for stedse, blev fængslet, sad først i Arrest i meget lang Tid og kom senere i Straffeanstalten i et Aar. Efter at være kommet ud herfra paany Tyverier, Ophold paa Bornholm for at være borte fra den fristende By og senere andre Steder.

I 1910 bliver hun Husbestyrerinde for den tidligere omtalte Mand, der bliver forelsket i hende og forlover sig med hende. Her bliver hun som ovenfor nævnt for første og eneste Gang forelsket, og dermed begynder hun at blive usikker i Vurderingen af sine Butikshandlinger. Den normale Seksualitet er foreløbigt ved at tilrive sig Energien, men da han svigter, gaar det atter tilbage.

Imidlertid bliver hun senere Bestyrer af Huset hos en Haandværksmester, der halvvejs gennem Tvang skaffede sig Adgang til hendes Værelse. Han blev Fader til hendes nu fjortenaarige Datter, men hun kunde ikke holde ham

ud, siger hun, og kort Tid efter kom hun igen i Fængsel, hvor hun fødte Barnet. Siden har hun levet alene med sin Datter.

Indesluttetheden viger.

De første Gange vi talte om Forholdet til Broderen, var det kun under den største Modstand, at disse Samtaler kunde gennemføres. Det var noget saa forfærdeligt, saa grimt, saa moralsk forkasteligt, at hun ikke kunde nævne det, endsige tale om det som en neutral Handling.

Imidlertid førte denne Opklaring lidt efter lidt til at hendes næsten ubrydelige Indesluttethed veg, og hun begyndte at fortælle livligt om sig selv men især dog om andre, som hun havde været i Berøring med, og her igen først og fremmest om Fængslets Mennesker, som hun holder meget af, og om Politiet, som hun hader, saa at hendes Tanke staaar stille, naar hun ser Politigaarden.

Samtidigt med denne stigende Meddelsomhed begyndte Drømmene at blive meget hyppige, saa at jeg kunde se det ubevidste aabne sig for mine Undersøgelser. Den ene lange Drøm efter den anden kom frem, men i de første lange Tider meldte de endnu det samme som gennem Fru A.s hele tidligere Liv: Alt mislykkes, hun kan aldrig blive færdig.

For mig, der tænkte paa at faa hende helbredet, var denne stadige Bekendelse ikke opmuntrende. Dog var Opvældet fra det bevidste som fra det ubevidste mig et godt Tegn paa, at der var noget i Gære, og jeg ventede roligt paa, at der skulde komme andre Tegn tilsyne.

Politiets stadige Indgriben var ved at høre op, saa at Analysen kunde virke med hele sin Magt paa alle Omraader, ogsaa ind paa Hadet til Politiet, saa at alle levende Fejlbygninger kunde begynde at døe.

Hvor interessant det end kunde være her at referere Dr. Næsgaards Omtale af Drømmene, hvis Symboldannelse er saa karakteristisk for Menneskets ubevidste eller underbevidste Tankeliv, og som er af saa stor Værdi for Analytikerens Arbejde paa at trænge ned i Sjælelivets Dybder, maa jeg dog af Pladshensyn renoncere paa at komme nærmere ind paa dette Afsnit af Doktors Erklæring.

Det fremgaar af denne, at Henny Andersen fra et bestemt Tidspunkt i Begyndelsen af December 1928 aldrig mere drømmer, at det ikke kan blive til noget, at hun ikke kan blive færdig; senere synes den mod Manden rettede Seksualitet mere og mere at spire frem, og henimod Nytaar siger hun i Samtalens Løb til Dr. Næsgaard, »roligt og ligesom ud af hele sin Sjæls Dyb: Nu tror jeg ogsaa, at jeg bliver rask«. Det kom saa selvfølgelig, saa umiddelbart som tidligere Udsagnet om, at alt mislykkes, intet kan blive færdigt.

Jeg fortsætter med Dr. Næsgaards Beretning.

Arbejdet med det ubevidste.

»Naar man er kommet i Gang med at arbejde paa det ubevidste hos et Menneske, opstaar der et mærkeligt Spil for ens Iagttagen. Det ubevidste er som en tredje Person med sit eget selvstændige Væsen, hvorover den bevidste Villen ikke har den ringeste direkte Magt; skal man paavirke det saaledes, at man faar det til at reagere rigtigt, maa man gaa en særegen Omvej for hvert enkelt Menneske.

Hvor den, der skal undersøges og behandles, ikke kender noget til Psykoanalyse, ser Analysator ligesom to Væsener for sig, et villigt bevidst og et ofte ganske modstræbende ubevidst, og den analyserede synes at vide meget mindre om det ubevidste end Analysator, og der maa da ofte et langt Oplysningsarbejde til, inden man naar saa vidt, at den analyserede forstaar sig selv og kan lade være med at holde sin Sygdom vedlige eller forøge den.

Man sidder da overfor den undersøgte og gennemarbejder det ubevidste ud i alle dets Forgreninger for at løfte det op til lagttagen. Og samtidigt med, at man saaledes afgrænser Sygdommen og søger at løsne den fra sin Næringsbund, arbejder man med det normale ubevidste Sjæleliv og søger at faa dette til at gro. Det gælder jo først og fremmest om at faa den normale Vækst i Gang, saa at den kan træde ind i Sygdommens Sted.

Drejer det sig om unge, kan man blive Vidne til, at det ubevidste reagerer næsten lige med det samme. Saasnart Fejlbygningens Aarsag eller Aarsager er fundne, begynder Sygdommen at falde sammen, og den normale Vækst kan ses næsten lige saa hurtigt. Det ubevidste er her ganske overordentlig plastisk, ganske som Vævene hos et sundt ungt Menneske, hvis det drejer sig om at læge et legemligt Saar.

I Løbet af 14 Dage kan man saaledes se et ungt Menneske rette sig fra en Tilstand, hvor Sult, Søvn og Arbejde er ganske ødelagte, til fuldstændig Sundhed med normal Søvn, Appetit og helt genopbygget Arbejdsevne og Arbejdslyst.

Hos ældre gaar det langsommere i alle Henseender; baade fordi det ubevidste synes at ændres meget langsommere, og fordi den bevidste Overbygning er saa langt stærkere, langt højere og bredere. Det er ofte et meget langt Arbejde at finde ud i alle de mange Forgreninger eller — for at blive i Billedet af Bygningen — ud i de mange Gange og Tilbygninger, der er rejst, og af hvilke nogle synes at være bygget af meget solidt Materiale.

Efter mange og lange Undersøgelser ud fra Fru A.s Sygdom, den stadigt gentagne, stereotype Gaaen i Butiker, blev jeg ganske klar over, at det var en meget enkel Sygdom. Butikstyveriet var næsten det eneste Substitut for den seksuelle Handling, der var hæmmet i det tolvte Aar, nemlig Forholdet til Broderen. Ved Siden deraf er der en lille Udløber, som bestaar i at sidde i Toget, ganske alene i et Hjørne helst. Men dette er jo ingen farlig Form.

Denne Sygdom bestaar i en Udtømming af den seksuelle Energi ved Butikstyveri af en ganske bestemt Form, der er beskrevet i det foregaaende. Gentages Butiksgangen mange Gange for at ende med Tyveri af Penge, kommer den højeste seksuelle Nydelse frem som Resultat; Butiken er hendes Fetish, der maa behandles med et ganske bestemt Rituel.

Fejlledningen af den seksuelle Energi blev ledsaget af en Sindstilstand, som beskrives nøjagtigst med Ordet Fortvivelse, og denne Fortvivelse er haablos. Utallige Gange har denne Sindstilstand lydt til mig gennem hendes Ord og Stemning. Der er ingen Vej for mig her, hvor jeg er. Dette er den nøje Genspejling i Bevidstheden af den Vej, som den seksuelle Energi er gaaet hos hende. Hendes stærke moderlige Natur forlanger at faa Born, men Midlet hertil driver hende i Butiker, hvad der i Sandhed er en fortvivlet Udvej, naar det gælder at blive Moder.

Hendes Dromme siger det samme. Alt mislykkes i de Dromme, der ikke netop drejer sig om Butikstyverier; hun kan aldrig blive færdig, og Stemningen under disse Dromme er sort Fortvivelse.

Denne Tilstand er bleven holdt vedlige af Fru A.s Kamp mod det seksuelle, som hun ligesom andre med Fejlbygninger betragter som noget lavt. Det seksuelle er noget grimt, væmmeligt, uhyggeligt, synes hun endnu, da vi er kommet i Gang med at tale om det. Og det er formodentlig dette Sindelag, der har kunnet fordrive hendes Menstruationsblødninger, som hun var saa bange for, da hun fik dem i det trettende Aar. Nu er de for hyppige og meget rigelige.

Fejlledningen førte ogsaa til, at Energien ofte maatte stemmes op, saa at Udladningen blev uimodstaaelig og pludselig, navnlig eftersom hun tog sig for at hæmme ogsaa denne Handling, dette Udlob for den seksuelle Energi.

Af denne fejllede seksuelle Energi er der da fremgaaet Tusinder og atter Tusinder Besøg i Butiker, en Verden af

Erfaringer. Og sammenknyttet med denne Verden er der andre, nemlig de tallose Arrestationer, Forhør, Ophold i Forhørslokaler og Straffelokaler. Hun har jo mange Gange siddet længe i Kvindefængslet paa Christianshavn. Blandt disse mange Erfaringer er Butiksgangen Lyspunkterne, medens Betjentenes ofte grove Behandling er det mørkeste, det mest pinlige. Saavel Betjentenes Forsøg paa en Befingren som den fine forstaaende Forhørsdommers Afhøring har jo været en Indgriben i hendes intimeste seksuelle Handlinger.

Og dertil kommer saa hele det forløjede Liv, hun maatte føre blandt Mennesker udenfor Fængslet. Saa snart hun var ude, maatte hun lyve sig fra hele denne Erfaringsverden, saaledes medens hun var ung Pige i Huset hos en Proprietær paa Bornholm, medens hun førte Husholdningen paa en Gaard i Nordsjælland eller senere i Aarevis drev et Bageri-udsalg og derefter en stor Hatteforretning.

Hendes Datter, der nu er fjorten Aar, skulde fremfor alt intel vide om disse Erfaringer, og hun véd til Dato heller intet men lever som et overordentlig velopdraget og vel afbalanceret Pigebarn i Hjemmet hos sin Moder.

Under hendes utrolige Indesluttethed og Følgerne af de to nye Tyverier i Begyndelsen af August var det meget vanskeligt at konstatere Virkningerne af Analysen, og i Begyndelsen har de ogsaa været saa brogede, at det ikke var muligt at sondre dem rigtigt ud fra den almindelige fortvivlede og tungsindige Tilstand. Hvad var Resultatet af nye Fremdragninger af tidligere Erfaringer, og hvad var Resultatet af Forandringer i det ubevidste?

Først henimod Oktober Maaned begynder jeg at kunne skelne sikkert her — naar jeg undtager enkelte Ting, som Oplysningen om, at Butiksgangen er en seksuel Akt — og ind i Maaneden, da jeg har fundet Aarsagen til Stjælehandlingen, eller rettere Hovedaarsagen, nemlig Forholdet til Broderen, kan jeg følge Indvirkningerne paa det ubevidste nogenlunde sikkert, og da Fru A. omkring ved første No-

vember kan omtale dette Forhold roligt til mig, bliver det lettere endnu at følge disse Virkninger.

Herunder spejder jeg naturligvis først og fremmest efter Tegn paa, at Helbredelsen er ved at indtræde; jeg arbejder jo ikke først og fremmest for at faa Bekræftelse paa de Teorier, der hævder, at Stjælesyge beror paa fortrængte seksuelle Handlinger, men derimod paa at helbrede en Kvinde, hvis Liv havde været en Kæde af Lidelser, ogsaa en Kæde af Brud paa Samfundets Love, fordi hun havde en afgrænset Fejlbygning.

Helbredelsen.

Det er naturligvis ikke altid sikkert, at Virkningerne af en Analyse er det samme som en Helbredelse eller et Led i denne. Man kan begaa Fejl, især fordi det er ganske umuligt at kende den enkeltes Sjæl godt nok straks, og fordi en Analyse kræver saa megen Takt. Mange af Tegnene paa Helbredelse er ogsaa saa vanskelige at kende, at man i Virkeligheden først længe efter, at de er fremkomne, tør stole paa dem.

Helbredelsen begyndte imidlertid at vise sig, og jeg skal i store Træk antyde Gangen i den. Endnu (Begyndelsen af Februar 1929) er den vel ikke helt til Stede, men dette Maal er kun et Spørgsmaal om Tid.

1. Fru H. A. blev under Analysen lidt efter lidt forvandlet fra at være den mest indesluttede Kvinde, jeg har kendt, til at være en naturlig og aaben Kvinde, der kan tale om de intimeste Ting i sit Liv som andre, der har været analyseret. — Denne Forandring er ikke blot et Middel til at gennemføre Analysen, men den er i sig selv noget af en Helbredelse. Den syge bliver herunder tilbøjelig til selv at drage det syge frem i Bevidsthedens klare Lys, saa at de skadelige Affekter kan dø væk.
2. Jeg søger tilbage til den tidlige Barndom for at finde Aarsagerne til Butikstyverierne og finder da de fire

Aarsager, der er omtalte Side 20. Derfor kan jeg sige hende, at Tyverierne er seksuelle Handlinger, hvad hun senere bekræfter ved at berette om Slimafsondring og Orgasme under dem. Denne Opklaring virker meget stærkt ind paa hende.

3. I Begyndelsen af Oktober finder jeg den egentlige Aarsag, det fortrængte Forhold til Broderen, og jeg begynder straks at fratage denne Erindring de Affekter, der er knyttede til den. Samtidigt dermed fortsætter jeg den Opbygning af den rigtige seksuelle Opfattelse, som jeg havde indledet. At Opklaringen først kom i Oktober Maaned, beror naturligvis paa mange Aarsager, der er antydede i det foregaaende, ikke mindst derpaa, at jeg hele Tiden vilde gaa frem med en saadan Takt, at der ikke kunde ske noget Tilbageskridt.
4. Lidt over Midten af Oktober er det ubevidste, der tvinger hende til at gaa i Butikerne, saa svækket, at hun nu ikke kan tage Bestemmelse om noget som helst. Ni Dage i Forvejen havde hun drømt om de to Komfurer, hvor den meste Energi endnu arbejdede for Butiksgangen. Nu synes den at være saa meget drevet tilbage, at den normale Strøm og Butiksstrømmen er lige stærke.
5. I Begyndelsen af December hører de Drømme op, der hidtil i hendes hele Liv har sagt, at alt mislykkes. Fra nu af behandler hendes Drømme ikke dette Tema, at det ikke kan blive til noget, at hun ikke kan blive færdig. Det ubevidste, der driver hende i Butikerne, er ledet bort fra de fejle Baner.
6. I Stedet for disse Drømme kommer der nu stadigt andre, der taler om et normalt rettet seksuelt Liv. Dermed er den uhyggelige Stemning under Drømmene ogsaa forsvundet. Det ubevidste Sjæleliv, der styrer Drømmearbejdet, har skiftet Stemning fra mørkt til lyst.
7. Denne Forandring kommer ogsaa til Orde i Bevidstheden. Fru A. er vel nok pint af mange Ting endnu;

den hele Bevidsthedsverden ligger der og taler til hende, og hun er inde i Vanskeligheder, fordi hun er økonomisk ruineret. Men ganske umiddelbart uden noget som helst Ræsonnement siger hun: Nu tror jeg ogsaa, at jeg bliver rask. Det ubevidste bryder gennem alle Bevidsthedens sorte Erfaringer.

8. Fru A. kommer og fortæller, at hun nu har det bedre, og hendes Ansigt udtrykker en Renhed, som jeg aldrig før har set, maaske ogsaa en lille Smule Mathed. Det er som om Fortvivlelsen ogsaa er forsvundet af hendes Sjæl.
9. Hun mærker nu, at det normale seksuelle Liv er kommet til Stede, Følelser for det er blusset op.

Denne Gang i Fru H. A.s Helbredelse viser vel ikke endnu, at hun er helt i Orden. Der maa gaa nogen Tid, hvori de sidste Tidens Erfaringer forstærkes og derigennem bekræfter Helbredelsen. At disse Erfaringer vil komme, er der ingen som helst Grund til at tvivle om. At man ikke kan være fuldstændig sikker her, er kun en banal Bemærkning, der kan anvendes ved enhver Helbredelsesgang.

Hvornaar Helbredelsen er fuldstændig, kan naturligvis ikke siges paa Forhaand; i det mindste kan jeg ikke domme med Sikkerhed derom. Maaske varer det nogle Uger, maaske nogle Maaneder, men alt tyder paa, at det kun drejer sig om Tid og Fortsættelse med de Midler, der hidtil har været anvendte. Sygdommen er ikke blot ganske afgrænset og erkendt, men den er fjernet eller næsten fjernet, og det drejer sig kun om at rense Resterne af de fejle Affekter med deres Handlingstilskyndelser ud.

Sygdommen har jo ogsaa været utroligt enkel, trods dens uhyre Apparat af Virkninger.

Slutning.

Til Slut vil jeg gerne komme frem med et Par Bemærkninger i Anledning af mit Arbejde, som jeg her forelægger.

Jeg vilde ikke være fremkommet med dette Arbejde, før Helbredelsen var helt i Orden, hvis ikke særlige Forhold havde krævet det. Og denne foreløbige Erklæring skulde have været meget mere omfattende, hvis jeg havde haft Tid til at vente, fordi Henvisninger til Litteratur, ikke mindst til psykoanalytisk Arbejde, vilde bidrage til at forstaa, at Helbredelsen foreligger i det væsentlige nu.

.....
 Til disse Ting vil jeg gerne føje et Par Ord om, hvad jeg saa tit har tænkt paa i Anledning af Fru Henny Andersens Skæbne:

Hvis jeg havde haft hende til Behandling i Barnealderen, kunde hun være helbredet paa kort Tid. Skolerne skulde derfor ogsaa have Lærere knyttet til sig, som forstod sig paa Psykoanalyse. Det er jo ikke blot denne Slags Fejlbygninger, man møder der, men mange andre, der kan helbredes ved den psykoanalytiske Behandlingsmaade.

Ogsaa den unge straffede Pige i Tyveaars-Alderen kunde være helbredet i Løbet af nogle Uger eller dog af faa Maaneder, saa at denne dygtige, intelligente og moderlige Kvinde kunde have undgaaet en Verden af Lidelser.

I Stedet for er der kommet denne tragiske Skæbne, en næsten uendelig Ophoben af Tyverier, Straffe, Tungvind, Fortvivelse, Kampe, en Række Handlinger, der nu er standsede.

De Straffe, som Fru A. har faaet, har naturligvis ikke kunnet ændre det mindste i hendes Sygdom; de har været lige saa daarligt anbragt som Straffe for Tuberkulose eller Tyfus. At Samfundet skal sikre sine Borgere mod Tyverier, taler naturligvis ikke herimod. Men der ligger lige saa selvfølgelig ikke nogen Dadel til nogen i denne Bemærkning.

Derimod kan jeg ikke lade være med at udtale det Haab, at det ikke længere maa være muligt, at saadanne Skæbner skabes, eller dog — hvis de dannes — at de ikke maa vente saalænge paa at blive forandrede som Fru A.s Skæbne. Og for hende vil jeg gerne udtale det Haab, at hendes tra-

giske Skæbne maa være forbi nu, saa vidt dette lader sig gøre under de ydre Forhold, hvorunder hun lever.

Se engang til Slut paa denne Kvinde. Høj og sund, Sanserne i Orden, god Iagttager, intelligent, rigt Modersind, fast men meget omgængelig Karakter, afholdt af alle, uden Fjender, tapper til at tage Vanskelighederne op, selv nu da de taarner sig højere op, fordi Hjemmet kræver mere. Og ind over denne Karakter hviler der en uhyre Byrde af Fortid, der vel nu er død, men alligevel er en skrækkelig Verden at bære med sig.

Byrden er jo ganske ufortjent; den er kommet der, fordi hendes Karakter var for stærk, saa at den kunde fordrive den seksuelle Verden i Barndommen og skabe et Substitut derfor. Men hun kan ikke tale om denne Byrde til Mennesker og derved aflaste sig for den, fordi den sociale Forstaaelse af Livets Love er meget mangelfuld paa dette Omraade.

Men vi kan lade være at forøge denne Byrde nu, da det ikke er nødvendigt at sikre Samfundet.

Hvis Samfundet har Ret til at fordre noget af sine Medlemmer, saa skylder det dem vel ogsaa noget; og nu da vi kan helbrede den Slags Sygdomme, skylder vi ogsaa Samfundets Medlemmer at gøre dette, og derfor ogsaa at unddrage dem forældede Loves Rækkevidde«.

Sagen blev nu paany med Dr. Næsgaards ovenfor meddelte Erklæring forelagt Retslægeraadet, der i Skrivelse af 24. Januar 1929 udtalte: Idet Retslægeraadet iøvrigt maa henholde sig til sin tidligere Erklæring af 18. December 1928, skal man udtale, at Sigtedes Modstandskraft overfor forbryderske Impulser efter det senest fremkomne (s: Dr. Næsgaards Erklæring) muligvis har været indtil praktisk taget helt ophævet. —

Herefter skele der Indstilling fra Politidirektøren til Statsadvokaturen om Tiltalefrafald; Statsadvokaten forelagde Sagen for Rigsadvokaten, der den 1. Marts 1929

bestemte, at Tiltale mod Sigtede efter Omstændighederne undlades.

Om Henny Andersens senere Skæbne er kun at meddele, at hun passer den Konfektureforretning, hun nu har erhvervet sig, og som vokser og trives; hendes Datter er kommet i Vej og kan snart klare sig selv, saaledes at Fremtiden i ydre Henseende tegner sig lyst for hende.

Men ikke uden Gysen kan man tænke paa, hvad hun har gennemgaaet, og hvilken Skæbne der vilde være bleven hende til Del under hendes sidste Sag og i Fremtiden, hvis Dr. Næsgaard ikke havde gjort sit store, dygtige og opofrende Arbejde.

De Lidelser, Henny Andersen har udstaaet kan ingen tage bort eller udslette, men jeg tør haabe, at Læseren vil være enig med mig i — sans comparaison iøvrigt — at sætte under hendes Livshistorie de to Bogstaver, som Eftertiden lod indhugge paa Griffenfeldts Mindestøtte i Jægersborg Slotspark:

C. A.

det er udlagt: *Condemnata* -- *absoluta*.
